

Використана література:

1. Аванесов В. С. Композиция тестовых заданий /В. С. Аванесов . – М. : Центр тестирования, 2002. – 239 с.
2. Журавська Н. С. Тестування – суцільний метод контролю знань, умінь, навичок студентів вищої школи / Н. С. Журавська // Наук. вісн. Нац. аграр. ун-ту. – К., 2003. – Вип. 64. – С. 296-301.
3. Льюн В. В. Методика тестового контролю успішності навчання студентів / В. В. Льюн , П. Г. Лузан , Я. М. Рудик. – К. : НАКККіМ. – 224 с.
4. Тестові технології у навчальному закладі: методичний посібник / Л. І. Парашенко, В. Д. Леонський, Г. І. Леонська. – К., 2006. – 217 с.

ЖУРАВСЬКАЯ Н. С., ТАТАРЧУК В. М. Методика тестового контролю успеваемости обучения студентов на примере дисциплины “Лесные культуры и лесомелиорация”.

Приведены данные относительно тестового метода контроля по дисциплине “Лесные культуры и лесомелиорация” студентами II–III курса отделения “Лесного и садово-паркового хозяйства”. Обосновываются рекомендации относительно организации процесса тестового контроля знаний.

Ключевые слова: тесты, контроль, задание, студент, знания.

GURAVSKA N. S., TATARCHUK V. M. Method of test control of progress of teaching of students on the example of discipline “Forest cultures and afforestation”.

Data of relatively test method of control are pointed from discipline the “Forest cultures and afforestation” by the students of II–III of course of separation of the “Forest and park and garden economy”. Grounded to recommendation in relation to organization of process of test control of knowledge.

Keywords: tests, control, task, student, knowledge.

Іваненко Т. В.

Запорізький національний університет

**СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПОЗИТИВНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ
СТУДЕНТОК УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

У статті здійснено теоретичний аналіз наукових праць з питань позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Визначено та охарактеризовано структурні компоненти позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Ключові слова: позитивне ціннісне ставлення, структурні компоненти, здоров'я, оздоровча діяльність, студентки.

Сучасний стан функціонування вищої освіти свідчить, що пріоритетною проблемою загальнодержавного значення, яка вимагає нагального вирішення, є проблема зміцнення здоров'я студентської молоді як найвищої соціальної цінності. Збереження здоров'я нації – об'єктивна необхідність сьогодення, тому зусилля молоді дівчини повинні бути спрямовані на відновлення втрачених резервів здоров'я, збереження і продовження здорового роду, забезпечення високої соціально-творчої активності та

професійної діяльності.

Метою статті є визначення стану проблеми формування позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності та визначення структурних компонентів, їх показників позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Основні завдання дослідження:

1. Проаналізувати стан дослідження проблеми формування позитивно-ціннісного ставлення студенток до оздоровчої діяльності в педагогічній теорії.

2. Виявити й проаналізувати структурні компоненти позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності.

Методи дослідження: аналіз, порівняння, узагальнення науково-педагогічної літератури.

Результати дослідження. У Положенні “Про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах” (2006) зазначено, що мета забезпечення виховання студентів вищих навчальних закладів потребує самостійного оволодіння знаннями, уміннями й навичками управління фізичним розвитком людини, засобами фізичного виховання та застосування набутих цінностей у життєдіяльності майбутніх фахівців.

В. К. Бальсевич [3], М. Я. Віленський [8], П. А. Виноградов [9] зауважують, що за останні десять років рівень здоров'я і фізичної підготовленості молоді знизився: 90% абітурієнтів вищих навчальних закладів мають відхилення в стані здоров'я.

За твердженням Л. П. Сущенко, “державна політика в галузі фізичної культури має здійснюватися відповідно до таких принципів: безперервність і послідовність фізичного виховання різних вікових груп громадян на всіх етапах їх життєдіяльності; урахування інтересів усіх громадян при розробці й реалізації програм розвитку фізичної культури і спорту, визнання відповідальності громадян за своє здоров'я і фізичний стан; створення сприятливих умов фінансування освітніх установ і наукових організацій в галузі фізичного виховання і спорту тощо” [17].

І. М. Шевєлева і Ж. Б. Сафонова визначають, що у зв'язку з тим, що у визначенні репродуктивного здоров'я населення основне місце відведено дівчатам, своєчасне виявлення факторів ризику і підвищення фізичної активності дозволить здійснювати заходи з профілактики і корекції наявних порушень [18].

В. Г. Шилько висловлює таку точку зору: в умовах соціокультурних і соціально-економічних перетворень сучасного суспільства, що розвивається динамічно, особливого значення набувають зміна, реструктуризація, удосконалення (модернізація) освітніх парадигм, які в сукупності визначають інноваційні процеси у вищій школі й трансформацію їхнього змісту й організації в більш якісний стан [19].

В. Є. Білогур [6], І. Р. Бондар [7] зазначають, що реальні потреби

сучасного суспільства не можуть бути задоволені наявними освітніми системами молоді як кількісно (за питомою вагою фізичного виховання серед інших дисциплін), так і якісно.

В. А. Сластьонін, І. Ф. Ісаєв, А. І. Міщенко і І. Є. Шиянов доводять, що процес виховання – динамічна система. Кожний компонент цієї системи, у свою чергу, може розглядатися як система, яка має свої компоненти. Процес виховання спрямовується на цілісне формування всебічно розвиненої, гармонійної особистості [16].

К. М. Дурай-Новакова у своєму дослідженні виокремлює п'ять компонентів виховання: мотиваційний (потреби, інтереси, мотиви діяльності), орієнтаційно-пізнавальний (знання, вимоги, способи вирішення завдань), емоційно-вольовий (почуття відповідальності за результат діяльності, самоконтроль, управління діями, виконання обов'язків), операційно-діяльнісний (мобілізація і актуалізація знань, вмінь, навичок і значущих властивостей особистості), установчо-поведінковий (“налаштованість” на добросовісну роботу) [10].

Н. О. Белікова у своєму дослідженні розрізняє чотири компоненти: мотиваційний (світогляд і спрямованість особистості, потреби, інтереси, ідеали, прагнення, особистісні якості), теоретичний (певний рівень знань), практичний (наявність когнітивних, комунікативних, конструктивних і організаційних умінь), креативний (прагнення до самовизначення і активності в діяльності) [4].

Аналіз психолого-педагогічної літератури, літератури з фізичної культури та практичний досвід педагогічної діяльності дає змогу виокремити такі структурні компоненти та показники позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності, як когнітивний, мотиваційно-ціннісний і поведінковий.

Когнітивний компонент позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. І. Д. Бех вважає, що “знання, як когнітивний складник мотиву життєвого добробуту, який спорадично отримує вихованець, є логічно невпорядкованими, часто-густо змістовно викривленими, майбутнє життя вихованця подається лише в яскравих кольорах” [5]. Автор зазначає, що “вихователь, працюючи на цей мотив, розкриває як ідеальну модель феномена життєвого добробуту, так і реальні умови, за яких цей стан людини може бути досягнутий, наголошуючи в основному на професійній компетентності суб'єкта, на його життєвому добробуті та значенні в ньому ваги здорового способу життя” [5].

І. П. Лотова підкреслює, що інтелектуальний і в цілому культурний потенціал сучасного суспільства визначається, перш за все, рівнем розвитку вищої освіти [13]. Н. Анашкіна вказує, що теоретичні знання дають змогу визначити зміст рекреативно-оздоровчої діяльності жінок [1]. Автор доводить, що ця діяльність, з одного боку, є дозвіллям, тут мотивація набуває форми

внутрішнього спонукання, особистих індивідуальних смаків, потреб, інтересів; так вона несе в собі стимуляційний заряд активізації оздоровчих зусиль жінки [1].

Таким чином, когнітивний компонент – це накопичення і систематизація теоретичних знань студенток університету щодо оздоровчої діяльності з метою використання здоров'язбережувальних технологій у майбутній професійній діяльності.

Мотиваційно-ціннісний компонент позитивно-ціннісного ставлення студенток до оздоровчої діяльності. В. В. Ягупов вважає, що “для ефективності навчального процесу в університеті обов'язково слід сформуванню й забезпечити його стимуляційно-мотиваційний компонент, який насамперед запускає мотиваційні механізми студента до навчання, налаштовує його на досягнення успіхів у ньому, формує і поступово розвиває професійні інтереси” [20].

В. М. Оржеховська зазначає, що “мотив до формування культури здоров'я ґрунтується на основі потреби бути здоровими і є похідним від біологічної потреби самозбереження; задоволення цієї потреби спрямовує людину на зміцнення здоров'я і є дійовою силою для оволодіння вміннями й навичками культури здоров'я” [14].

В. І. Ільнич підкреслює, що мотиваційно-ціннісний компонент формування позитивно-ціннісного ставлення до оздоровчої діяльності студенток породжує активне позитивне емоційне налаштування щодо фізичної культури, сформовану потребу в ній, систему знань, інтересів, мотивів і переконань, що організують і спрямовують вольове зусилля особистості, пізнавальну і практичну діяльність на оволодіння цінностями фізичної культури, спрямованість на здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення [12].

А. К. Дусавецький зауважує, що від сили і структури мотивації значною мірою залежать як навчальна активність студентів, так і їхня успішність [11]. Усвідомлюючи значення мотивації до навчальної діяльності, науковці сформувавши принцип мотиваційного забезпечення навчального процесу [11].

Т. С. Плачинда приділяє увагу формуванню мотивації у студентської молоді до фізкультурної діяльності як умови позитивного ставлення до занять фізичною культурою [15].

Зазначимо, що мотиваційно-ціннісний компонент – це наявність особистісної мотивації студенток університету до оздоровчої діяльності та системи цінностей і потреб в оздоровчій діяльності.

Поведінковий компонент позитивно-ціннісного ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності. Н. О. Белікова визначає поняття “формування готовності до здоров'язбережувальної діяльності” як “рівень розвитку знань, умінь, і навичок та сформованості професійних здібностей для їх реалізації, що є основою компетентної діяльності у сфері

здоров'язбереження і задоволення потреб населення у зміцненні та відновленні здоров'я" [4].

Н. О. Белікова і Л. П. Сущенко вважають, що критеріями готовності студентів до здоров'язбережувальної діяльності є такі: "потреба збереження і відновлення здоров'я населення; достатні знання про способи задоволення потреб збереження і відновлення здоров'я населення; здоров'ятворча діяльність (самоосвіта, самовиховання, самоорганізація); рівень сформованості психофізіологічних і фізичних якостей; оволодіння засобами, уміннями, навичками, необхідними для формування здоров'я" [4].

О. В. Антоненко пропонує формувати готовність до здоров'язбережувальної діяльності за наступними принципами: 1) цілеспрямована діяльність викладача з формування у студентів готовності до здоров'язбережувальної діяльності, що передбачає виконання організаційної, інформаційно-роз'яснювальної, координаційної, стимулюючої й контролюючої функції; 2) аналіз результатів навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, що спрямований на формування готовності до здоров'язбережувальної діяльності, оцінка проведеної роботи щодо формування цієї готовності засобами моделювання [2].

Аналіз ідей П. Я. Гальперіна, А. І. Леонтьєва, Є. С. Садовнікова дає змогу стверджувати, що тільки усвідомлення результату власної діяльності на всіх етапах процесу формування фізичної активності здатне викликати і підтримувати внутрішні дії, за допомогою яких зміст завдання трансформується у свідомості студента в спонукальний мотив до дії.

На основі досліджень Л. Л. Головіної та Ю. А. Копилова оздоровчу діяльність ми розглядаємо як систему реалізації природних здібностей і адаптаційних можливостей людського організму, функціонування якого спрямоване на зміцнення сил і покращення стану здоров'я особистості.

Таким чином, поведінковий компонент – це наявність у студенток університету вмінь оздоровчої, здоров'язбережувальної діяльності, готовності брати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах та певного рівня фізичної підготовленості.

Ми вважаємо, що ставлення студенток університету до занять оздоровчою діяльністю буде змінюватися позитивно тільки в тому випадку, якщо виховний процес буде спрямований на розуміння студентками необхідності занять оздоровчою діяльністю для підтримки власного здоров'я, для одержання задоволення і радості від них, якщо дівчата зрозуміють, що здоров'я – це цінність, яку потрібно зберігати протягом життя.

Висновки. Аналіз наукової літератури та власний досвід роботи дав змогу зробити висновок, що поняття "позитивно-ціннісне ставлення студенток університету до оздоровчої діяльності" розглядається як складний психологічно-педагогічний феномен, який мотивує молодих дівчат спрямовувати свої зусилля на виконання фізичних вправ з метою зміцнення

здоров'я, підвищення фізичної підготовленості, покращення функціонального стану організму, необхідного для повноцінної індивідуальної життєдіяльності.

Перспективи подальших досліджень. Встановлено, що важливим напрямком діяльності вищих навчальних закладів є пошук нових форм зміцнення здоров'я студенток у процесі їх навчання і виховання, впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес, спонукання студенток до занять фізичною культурою та спортом, формування у них умінь оздоровчої діяльності.

Використана література:

1. Анашкина Н. Социальные и культурные механизмы активизации рекреативно-оздоровительной деятельности женщин / Н. Анашкина // Человек в мире спорта: Новые идеи, технологии, перспективы : междунар. конгр., 24-25 мая 1998 г. : тезисы докл. – М., 1998. – Т. 1. – С. 212-213.
2. Антоненко О. В. Формування готовності майбутніх учителів фізичного виховання до роботи в сучасній загальноосвітній школі / О. В. Антоненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2006. – № 10. – С. 79-81.
3. Бальсевич В. К. Физическая культура: молодежь и современность / В. К. Бальсевич, Л. И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 1995. – № 4. – С. 2-8.
4. Белікова Н. О. Термінологія напряму підготовки “Здоров'я людини”: [навч. посібник] / Н. О. Белікова, Л. П. Сущенко. – К. : ТОВ “Козарі”, 2009. – С. 105.
5. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. – Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
6. Білогур В. Є. Теоретико-методичне забезпечення фізичного виховання у вищих закладах освіти : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вихов. і спорту : 24.00.02 / В. Є. Білогур ; Рівненський держ. гуманітарний ун-т. – Рівне, 2002. – 18 с.
7. Бондар І. Р. Фізичне виховання студентів з низьким рівнем фізичної підготовленості : автореф. дис. ... канд. наук фіз. вихов. і спорту : 24.00.02 / І. Р. Бондар ; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 19 с.
8. Виленский М. Я. Физическая культура в гуманитарном образовательном пространстве вуза / М. Я. Виленский // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 1996. – № 1. – С. 27-32.
9. Виноградов П. А. Физическая культура и здоровый образ жизни : (Проблемы и перспективы использования средств массовой информации в их пропаганде) / П. А. Виноградов – М. : Мысль, 1990. – 286, [2] с.
10. Дурай-Новакова К. М. Формирование профессиональной готовности студентов и педагогической деятельности : дис. ... докт. пед. наук / К. М. Дурай-Новакова. – М., 1983. – 356 с.
11. Дусавецкий А. К. О мотивационной модели урока в системе развивающего обучения / А. К. Дусавецкий // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 10. – С. 1-4.
12. Ильинич В. И. Физическая культура студента : учеб. для студентов вузов / [М. Я. Виленский, А. И. Зайцев, В. И. Ильинич] ; под ред. В. И. Виленского. – М. : Гардарики, 1999. – 446 с.
13. Лотова И. П. Психологические условия личностно-профессионального развития студентов вуза / И. П. Лотова // Педагогика. – 2008. – № 5. – С. 59.
14. Оржеховська В. М. Стратегія педагогіки здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4 (53). – С. 20-24.
15. Плачинда Т. С. Формування мотивації до фізкультурної діяльності у студентської молоді як умова позитивного ставлення до занять фізичною культурою / Т. С. Плачинда // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2005. – № 8. – С. 308-312.
16. Слатенин В. А. Педагогіка : [учебное пособие] / И. Ф. Исаев, А. И. Мищенко, Е. И. Шиянов. – М. : Школа – Пресс, 2000. – 180 с.
17. Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект) : [монографія] / Л. П. Сущенко ; Інститут педагогіки і

- психології професійної освіти АПН України; Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя: Запорізький держ. університет, 2003. – 442 с.
18. Шевелева И. Н. Профилактика нарушения репродуктивного здоровья студенток средствами физической культуры / И. Н. Шевелева, Ж. Б. Сафонова // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 1. – С. 17-19.
 19. Шилько В. Г. Методология построения личностно ориентированного содержания физкультурно-спортивной деятельности студентов / В. Г. Шилько // Теория и практика физической культуры. – 2003. – № 9. – С. 45-49.
 20. Ягунов В. В. Мотивація учіння студентів з особливими потребами / В. В. Ягунов // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: [зб. наук. праць]. – К.: Університет “Україна”, 2004. – С. 45-53.

ИВАНЕНКО Т. В. Структурные компоненты позитивно-ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности.

Осуществлён теоретический анализ научных работ по вопросу позитивно ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности. Определены и охарактеризованы структурные компоненты позитивно-ценностного отношения студенток университета к оздоровительной деятельности.

Ключевые слова: позитивно ценностное отношение, структурные компоненты, здоровье, оздоровительная деятельность, студентки.

IVANENKO T. V. Structural components of positively value attitude of University female-students to health-improving activities.

Theoretical analysis of researches dealing with the problem of positively value attitude of University students to health-improving activities is accomplished. The structural components of positively value attitude of University students to health-improving activities are singled out and defined.

Keywords: positively value attitude, structural components, health, health-improving activities, female-students.

**Іванова Л. І.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

**ПРО ІСТОРИЧНУ ПЕРЕДУМОВУ СТАНОВЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ
СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО РОБОТИ З УЧНЯМИ
З ВІДХИЛЕННЯМИ У СТАНІ ЗДОРОВ'Я**

У статті проаналізовано впровадження фізичного виховання в навчальні заклади України як передумову становлення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленнями у стані здоров'я.

Ключові слова: здоров'я, фізична культура, відхилення у стані здоров'я, майбутні учителі фізичної культури, учні з відхиленнями у стані здоров'я.

Становлення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи з дітьми, які мають відхилення у стані здоров'я, неможливо уявити, у повній мірі не з'ясувавши історичні витоки впровадження фізичної культури у навчальні заклади та занять лікувальною фізичною